

Meesters in Vorm en Kleur

Ontmoetingen met Beeldhouwers en Kunstschilders

J.W.Stolk

Hoewel dit standbeeld (vervaardigd door Jan van Velzen 1991) in Enkhuizen staat, is dit een allesomvattende afbeelding over hetgeen in dit boek wordt beschreven: De beeldhouwers, de kunstschilders en de stad Delft waar Paulus Potter zijn beroemde 'Stier' schilderde. Bij dit standbeeld schildert Potter overigens een geit.

*Omslag: Kruithuis-fietsersviaduct te Delft door street artist Lucky Dubz
Foto: Marlon Otten*

MMXXV

INHOUD

Ten geleide	Pag.	3
HEDEENDAAGSE KUNSTSCHILDERS:		
Charles Kientz		4
Mylène Haket		7
Rimke Stolk		10
Marjo Stolk		13
Britta Groningen à Stuling		16
António Teodósio		18
Lucky Lucy van Delft		22
Pedro Diego Pérez Casanova		24
Carla Rodenberg		28
Micha de Bie en Jan Heinsbroek		131
HEDEENDAAGSE BEELDHOUWERS:		
Gerard Bakker		30
Henk Tieman		33
Reinier de Graaf		41
Ingrid Rollema		45
Jurrien Marten Jansen (Prysmian)		49
Erik de Jong (Victaurus II)		51
Ludwig Oswald Wenckebach		52
Gradus van Eden		54
Willem Doomernik		59
Rabarama		62
Rudi Rooijackers		63
FOTOGRAFEN		
Albert Moes		64
Ton Kerklaan		65
Koos Bommelé		65
Marlon Otten		68
Fred Leeftang		70
ONDERZOEK SCHILDERS/ BEELDHOUWERS:		
Gerrit Cornelisz. van Santen		75
Palamedes Palamedes		78
Nicolaes van Rijck		82
Dirck Outgersz. Cluyt		83
Justus van Stuling		85
Gebroeders Crabeth		125
Gregorius Cool		128
Johan Barthold Jongkind		130
INDEX		
Index op persoonsnaam		135
Index op kunstenaar		140
Index op plaatsnaam		142
Index op huisnaam		145
BRONNEN EN DANKZEGGING		
Geraadpleegde bronnen		148
Dankzegging		150

Ten geleide

Tijdens mijn onderzoek t.b.v. publicaties in mijn boeken en artikelen kwam ik veelvuldig met kunst en cultuur in aanraking. Omdat bij publicaties in kranten de gevonden informatie doorgaans slechts eenmalig gelezen wordt en vervolgens verloren gaat, heb ik besloten die info te bundelen in dit naslagwerk. Hetzelfde geldt voor publicaties in werk voor een bepaalde doelgroep, bijvoorbeeld de genealogie. Dit is meteen de reden dat de aangeboden informatie zeer uiteenlopend en divers is. Doordat de, door de kunstenaars, aangeleverde informatie erg van elkaar verschilt, is de verhandeling per persoon dat ook. Voorgaande verklaart tevens waarom er zowel hedendaagse kunstenaars worden besproken als klassieke meesters. Omdat de gepubliceerde boeken en artikelen voornamelijk over de regio Delft handelen en in mindere mate over Rotterdam, Gouda en Vlaardingen, zullen het vooral deze plaatsen zijn waarop dit boek betrekking heeft. In de loop der jaren deed ik veel onderzoek naar kunstschilders die tot het jaar 1800 in Delft gewoond en/of gewerkt hebben. Ik beschreef er 700 van in mijn boek 'Scijlder tot Delff'. Het zou te ver voeren die hier allemaal opnieuw te beschrijven. Maar enkele onderzoeken wil ik u hier niet onthouden.

Jeroen Stolk

Westvest 9 Delft

HEDEENDAAGSE KUNSTENAARS

Charles Kientz

Bij het onderzoek t.b.v. boeken of krantenartikelen kreeg ik niet alleen te maken met de oude meesters. Ik ontmoette en interviewde ook hedendaagse kunstenaars. Eén van hen is Charles Kientz. Delfts pittoreske stadshart is door de eeuwen heen met menig penseel en camera voor het nageslacht vastgelegd. Alleen al tussen de late middeleeuwen en 1800 woonden of werkten meer dan 700 kunstschilders binnen de Delftse stadsmuren (bron: Scijlder tot Delff). Dat ook heden ten dage getalenteerde schilders de Prinsenstad vereeuwigen zagen we al eerder. Vandaag voegen we daar Charles Kientz aan toe. Kientz, die geboren werd in 1950 te 's-Gravenhage ontdekte het tekenen en schilderen al op zeer jonge leeftijd. Niet echt verwonderlijk, want ook opa Kientz en oom Jan waren verdienstelijke schilders. Het kon dan ook niet uitblijven dat oom Jan zijn neefje de kneepjes van het vak bijbracht.

Stadsgezichten, (sneeuw)landschappen of zeegezichten, Charles schildert ze allemaal

Wat hij eveneens van zijn oom leerde was het gegeven dat, hoe goed een kunstschilder ook is, er maar zelden een inkomen uit gegenereerd kan worden. Op dit punt is er dus weinig veranderd in de loop der eeuwen. Charles besloot daarom het schilderen hobbymatig te beoefenen en zijn brood te verdienen als analytisch chemicus. Daarnaast geeft hij lessen in aikikai aikido waarin hij de 6^e dan behaalde. Het woord hobbymatig is in dit geval zeker niet inherent aan amateuristisch. Het tegendeel is waar. Kientz, die met olieverf op linnen schildert, heeft zich in de loop der jaren een iets fijnere penseelstreek aangemeten. Afgezien daarvan bleef zijn werk redelijk gelijk, zowel wat betreft materiaalgebruik als onderwerpen.

*Ook dieren en portretten vormen geen enkel probleem voor deze veelzijdige kunstschilder.
Het portret hierboven is zijn zelfportret*

Charles Kientz in zijn atelier aan de Oude Langendijk met het portret dat hij van zijn oom Jan schilderde

Bij dat laatste vormde portretten de rode lijn, maar ook zeegezichten en stadsgezichten wist Charles treffend op het linnen vast te leggen. Deze stadsgezichten betreffen zonder uitzondering Delft, waarbij vooral die in de sneeuw erg tot de verbeelding spreken. Hoewel Kientz al zijn leven lang schilderde is hij zijn schilderijen pas gaan verkopen vanaf 2003. Dit was het jaar waarop hij met zijn Delftse vrouw in het pand Oude Langendijk 35 zijn galerie opende. Opmerkelijk is dat de bescheiden kunstschilder zijn talent niet promoot of uitbuit. Slechts één maal exposeerde hij zijn werk. Dat was in 2018 in het Reinier de Graaf ziekenhuis. Een jaar later sloot hij zijn galerie en ging hij minder schilderen. Hopelijk komt er in de toekomst nog een expositie, want heel Nederland moet toch mee te kunnen genieten van het werk van deze schilder. Interview 2025.

De Visbanken, Koornbeurs en Oude Kerk te Delft, door Charles Kientz

Familierelatie

Charles Kientz is een zwager van schilderes Paula Kouwenhoven (1953-2022)

Paula Kouwenhoven door Charles Kientz

Mylène Haket

Een kunstenaar die in dit bestek niet mag ontbreken is natuurtalent Mylène Haket. Mylène werd geboren te Delft op 17 juni 1991 maar is inmiddels woonachtig in Pijnacker. Hoewel er grote belangstelling en bewondering is voor haar werk, heeft zij er vooralsnog niet voor gekozen professioneel te gaan. Dit houdt tevens in dat zij met haar kunst niet heeft geëxposeerd en ook de publiciteit niet heeft gezocht. Integendeel, het gegeven dat zij hier vermeld staat betekent dat de publiciteit juist *haar* heeft opgezocht. Mylène tekent al sinds de basisschoolleeftijd. Zij heeft zich niet door anderen laten inspireren, maar haalt haar inspiratie vooral uit haar naaste omgeving en uit de natuur. Haar favoriete onderwerpen zijn dieren en portretten die zij merendeels met potlood in zwartwit vastlegt. Ook tekende zij tweemaal een vrouwenlichaam. Kortom, het is met name het leven wat zij vastlegt. En met leven bedoelen we dan ook leven, want veel van haar creaties lijken zo van het papier af te zullen komen, zo levensecht zijn zij weergegeven. Haar werk mag daarom gerekend worden tot het hyperrealisme. Deze veelbelovende kunstenaar tekent en schildert vooral voor haar plezier, maar door de enthousiaste reacties op haar werk overwoog zij wel zich het tatoeëren eigen te gaan maken. Wat het ook worden zal, zulk talent dient ten volle te worden benut. Hopelijk gaan we nog meer van haar werk te zien krijgen.

tv-persoonlijkheid Britt Dekker bezit een tekening van haar paard, vervaardigd door Mylène Haket

Rimke Stolk

Rimke Stolk met zijn schilderij "Justus van Stuijling", 3 april 2014

Kunstschilder Rimke Stolk werd in 1942 in Wieringen geboren, als zoon van Nicolaas Johannes Stolk en Frederika Petronella Lucretia Posthumus. Hij groeide op in Delft, maar woont alweer jaren in Schiedam. Het grootste deel van zijn werkzame leven was hij, als werktuigbouwkundig constructeur in dienst van de Europese Ruimtevaartorganisatie Estec/ESA te Noordwijk. In 1984 begon hij met schilderen (tot 1999) bij Leny Noyen in Leiden. Daarna is hij met wat medeleerlingen verder gegaan als de "Noyense school" in Sassenheim. In mei 2008 begon de schilder aan een groots panorama van zijn woonplaats Schiedam. Het kunstwerk van bijna 360° werd voltooid in de herfst van 2009. Speciaal voor een genealogische werk vervaardigde Rimke in 2012 bovenstaande afbeelding. Geïnspireerd door een doek van de schilder Isaac Ouwater de jonge, schilderde Rimke de hoek van de Cameretten met de Markt te Delft. Dus ongeveer de plaats waar ooit het mogelijke geboortehuis van hofschilder Justus van Stuling zou hebben gestaan. Het schilderij van Rimke is een kunstenaarsimpressie die Justus toont terwijl deze zijn ouderlijk huis schildert. Rimke bindt zich niet aan een bepaalde onderwerpkeuze, stijl of richting, maar werkt vanuit zijn inspiratie van dat moment. Ook is hij geïnteresseerd in het Rotterdamse teken- en schildergenootschap A'72. **Opleiding:** Leids schilder- en tekengenootschap Ars Aemula Naturae aquarel 1984-1989; privéles van schilderes Leny Noyen 1989-1999; van 2003 tot heden privéles van beeldend kunstenaar Rob Visje. Rimke heeft zijn atelier in Sassenheim en vervaardigt zowel eigen creaties als werk in opdracht. **Werk:** natuur; bloemen; stilleven; speelgoed; modellen; portretten; dieren; landschappen; abstract; modern; historie; genre; algemeen.

Rimke Stolk begon in 2008 aan een panorama van zijn woonplaats Schiedam. Het werd een enorm project van 12m², bestaande uit 12 panelen van elk 1 m². Het panorama toont onder meer het Schiedamse Stadserf, haar molens en veel historische pandjes in de oude binnenstad. Hoewel Rimkes atelier zich in Sassenheim bevindt, werd dit werk op locatie in bibliotheek Waterweg vervaardigd. Elke woensdag werkte de kunstenaar hier aan zijn panorama. Bijzonder was dat bezoekers ter plaatse konden volgen hoe het werk gestalte kreeg. Meer dan een jaar werkte de kunstschilder aan dit megaproject, dat in het najaar van 2009 werd voltooid met de laatste penseelstreek die door toenmalig burgemeester van Schiedam; Wilma Verver (what's in a name).

De kunstenaar werkend aan zijn panorama van Schiedam (foto, archief Rimke Stolk)

Fragment van het panorama van Schiedam (foto, archief Rimke Stolk)

Noyense School

Eerder haalden we al aan dat Rimke zijn schilderopleiding genoot bij schilderes Leny Noyen. Leny Noyen-Pander (1939–2019) was actief in de periode na de Tweede Wereldoorlog. Zij wordt gerekend tot de hedendaagse kunstenaars. Zij had zich gespecialiseerd in de figuratieve schilderkunst, waarbij zij de focus op intieme portretten en scènes uit het dagelijks leven legde. Kenmerkend aan haar werk is een zachte, realistische stijl. Eén van de leerlingen van Noyen was amateur kunstschilderes Janneke Brinkman-Salentijn, echtgenote van politicus Elco Brinkman. Janneke ontwikkelde zich tot botanisch tekenaar en aquarellist. Ook Jan Wolkers kreeg schilderles van mevrouw Noyen. Leny Noyen kreeg behoefte aan meer tijd voor zichzelf. Toen zij uiteindelijk in 1999 aangaf te gaan stoppen met lesgeven, besloten haar toenmalige leerlingen (waaronder Rimke Stolk) samen verder te gaan als de Noyense School. Zij vonden een onderkomen aan de Parklaan te Sassenheim waar zij tot op de dag van vandaag hun schildertalenten uiten. Op dit moment (anno 2025) telt de Noyense School ongeveer veertien kunstenaars.

Rimke in zijn atelier in Sassenheim

Marjo Stolk

Amateur schilderes Marjo Stolk werd geboren te Delft op drie augustus 1950. Al op jonge leeftijd was duidelijk dat zij over teken- en schildertalent beschikt. Haar ouders wilden daarom haar talenten en technieken verder ontwikkelen door haar bij een bekende kunst schilder in de leer te laten gaan, maar Marjo gaf er de voorkeur aan deze talenten autodidact te ontplooiën. Dit is haar zeer wel gelukt. Door de jaren heen vervaardigde zij zowel eigen werk als het kopiëren van andermans werk. Bij dat laatste gaf zij er vaak haar eigen twist aan. Hierdoor werd het alsnog eigen en onderscheidend. Meestal tekende en schilderde zij realistisch, maar soms ook surrealistisch. Veelal tekende Marjo Stolk op papier en paste gecombineerde technieken toe. In november 1980 maakte Marjo haar debuut toen zij exposeerde met veertien abstracte kunststukken bij Galerie PloemP aan de Oude Delft 140 te Delft, waarvan de hier volgende recensie in de Delftse Courant (20 november 1980):

Het thema dieren bleef door de jaren heen terugkomen

“Zeer verrassend is het werk van de nog zoekende vrijetijdskunstenares Marjo Stolk. Deze autodidacte vervaardigde in gemengde olieverf-pasteltechniek een serie composities, alle betrekkelijk klein van formaat, die vrijwel zonder uitzondering opvallen door hun finesse en, vooral ook, door de wijze waarop derde dimensie gevisualiseerd wordt. Al het werk is achter glas; hoe de kunstenaar het voor elkaar heeft gekregen is dus niet met zekerheid vast te stellen, maar het lijkt erop dat zij het papier plaatselijk bewust heeft gescheurd of gevouwen en vervolgens op een ondergrond heeft gelijmd waarna zij met schilderen is begonnen. Wat daarvan zij, het op zich zo verfijnde werk heeft door een bepaalde ingreep een grote kracht gekregen. Het ademt in toom gehouden energie en dat geeft het werk, samen met de onaangetaste finesse een heel bijzondere kwaliteit”

Soms inspireerden anderen Marjo maar gaf zij er haar eigen twist aan

Inderdaad zette deze werken aan tot nadenken, maar het papier werd niet gevouwen, noch gescheurd of gelijmd. De bijzondere dimensie werd slechts bereikt door middel van speciale tekentechnieken. Hoewel de expositie een succes werd, koos Marjo Stolk er uiteindelijk toch niet voor professioneel te gaan. De vrijheid die het tekenen en schilderen als amateur met zich meebrengt sprak haar meer aan. Toch werden van haar die eerste expositie al enkele werken verkocht en in de jaren daarop volgden er meer, waardoor de benaming semiprofessioneel misschien ook wel op zijn plaats is. PloemP omschreef haar werk als volgt: “*Marjo Stolk experimenteert met vorm en kleuren. Haar thema is ‘dieren’ al dan niet herkenbaar vormgegeven in de combinatietechniek olieverf-pastel. Een aantal van haar eerder gemaakte werken zijn in particulier bezit*”. Omstreeks dezelfde periode (begin jaren 80 van de 20ste eeuw) exposeerde Stolk tevens in Den Haag in de galerie van kunstenares Vilma Henkelman.

Een boerderij in het zuiden van Delft

Haar thema is 'dieren' al dan niet herkenbaar vormgegeven in de combinatie-techniek olieverf-pastel

Britta Groningen à Stuling

Schilderes Britta Groningen à Stuling aan het werk

Het geslacht Stuling/Stuijling bracht niet alleen mannelijke kunstschilders voort (zie hiervoor “Delft gezien door de ogen van het Delftse geslacht Stuijling”). Ook het vrouwelijk geslacht laat haar sporen na in de Nederlandse kunsthistorie. Britta Groningen à Stuling is niet alleen een zeer talentvol schilderes, zij draagt de geheimen van de schilderkunst ook aan anderen over. Britta werd geboren te Dinxperlo op 11 februari 1960. In 1983 studeerde Britta af aan de Academie voor Beeldende Kunsten “*Minerva*” te Groningen. Reeds een jaar later had zij een pedagogisch didactische opleiding met een diploma afgerond. Haar werk is kleurrijk en ademt een sfeer van vrede, rust en mystiek. Het is dus een niet al te grote stap naar de mystiek van het verleden, een kleurrijk verleden. Britta hoefde dan ook niet lang na te denken om een afbeelding voor een genealogisch boek over dit geslacht te vervaardigen. Daar zij mogelijk een nazaat is van heer Gerrit Stuyling de ridder, de verst gevonden voorouder van het geslacht Stuijling, was de keuze snel gemaakt. In 2012 vervaardigde zij een afbeelding van een Hollandse (ongehelmde) ridder die het wapenschild voert van het geslacht Stuling. Britta stamt af van dit geslacht. De prent is met acryl op papier geschilderd en meet 30 x 40cm. Zie afbeelding op de volgende pagina. Britta’s voorkeur gaat sowieso uit naar acryl en aquarel. Haar werken zijn veelal zeer kleurrijk en het scala van onderwerpen is groot. Britta aanvaardt opdrachten, maar vervaardigt tevens autonoom werk. Ook richt zij zich op het zogenaamde *memorial painting*. Dat wil zeggen een herinnerings- of gedenkschilderij ter nagedachtenis aan overleden personen, waarbij kleur en symboliek het werk kracht bij zetten. Het wordt in nauw overleg met de nabestaanden vormgegeven. Middels teken- en schilderlessen draagt zij haar kennis over aan zowel kinderen als volwassenen. Voorts organiseert de schilderes workshops.